

PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Skolenhet 2 Campus Mölnåls

2023-07-01 - 2024-06-30

2023-09-25
Magnus Wetterqvist

Innehållsförteckning

1	Grunduppgifter	3
2	Utvärdering av förra årets plan	4
3	Främjande arbete	6
4	Kartläggning	7
5	Förebyggande arbete	9
6	Rutiner för att uppmärksamma och utreda fall av kränkande behandling	10
7	Aktuella bestämmelser och definitioner	12

1 Grunduppgifter

Skolans namn: Campus Mölndal Skolenhet 2

Ansvarig rektor: Magnus Wetterqvist

Vår vision: Varje elev och anställd vid Vuxenutbildning Mölndal ska känna sig trygg och mötas av respekt för den man är. Den dagliga verksamheten ska främja likabehandling och motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Elevernas delaktighet sker via elevenkät, elevråd/klassråd, elevintervjuer, samt i kontakt med andra elever och personal.

Personalens delaktighet sker genom presentation och bearbetning under APT.

Förankring av planen: Efter bearbetning av planen ska elever på lektioner informeras om planen. Nya elever får information om planen i samband med kursstart. Planen kommer även finnas tillgänglig på skolans hemsida.

2 Utvärdering av förra årets plan

Beskrivning av hur fjolårets plan utvärderats:

Likabehandlingsplanen för hela Campus Mölndal 2022/2023 innehöll tre åtgärder. Den första var att alla elever ska känna till likabehandlingsplanen. Den andra var alla elever ska veta vart de vänder sig om de känner sig kränkta eller illa behandlade och den tredje behandlade målet att inga elever ska känna sig kränkta eller illa behandlade.

Den förenklade likabehandlingsplanen översatt till de mest förekommande språken. Förberedelser var gjorda för att information om likabehandlingsplanen skulle vara en del av kursstarterna samt att planen skulle ha ett ökat fokus i undervisningen. Det fanns också ett undervisningspaket som hade tagits fram för att användas under ett tema om likabehandling. För de kortutbildade på studieväg 1 på SFI fanns också ett antal filmer som behandlar likabehandling framtagna.

Under året gjordes också en elevenkät med inriktning mot likabehandling och arbetet med kränkande behandling. Enkäten följdes också upp i klassråd och på elevrådet för SFI:s samtliga klasser.

Resultat av utvärdering av fjolårets plan:

Likabehandlingsarbetet har på olika sätt varit en del av undervisningen på enhet 2 under 2022/2023. Det har också genomförts en elevenkät under året. Ett grundläggande problem med likabehandlingsarbetet på enhet 2 är språksvårigheter. På studieväg 1, där elever som har ingen eller liten utbildningsbakgrund undervisas, behöver mycket handledning rent språkligt för att svara på enkäten. Enkäten genomförs därför på plats tillsammans med lärarna. Det finns därmed en risk för att eleverna svarar på ett sätt som de tror förväntas av dem. Studieväg 2 och 3, som har längre studiebakgrund, svarar på enkäten digitalt. Men även för dessa elever finns en språklig utmaning eftersom dessa elever inte heller har en djup kunskap i det svenska språket. Begrepp som till exempel diskriminering och kränkning har inte alltid en självklar betydelse för dessa elever. En elev kan exempelvis uppleva sig kränkt för att läraren inte tycker att hen är klar för att delta i ett nationellt prov. Dessa kan nämligen bara genomföras vid ett tillfälle. Det är därför viktigt att elevernas kunskaper vid provtillfället når upp till nivån för ett godkänt resultat på provet.

Vid enkättilfället i december 2022 svarade 7 elever att de på något sätt hade blivit illa behandlade på Campus Mölndal. Det handlar då om att de har blivit behandlade av andra elever, lärare eller annan personal. Det är dock oklart på vilket sätt och orsaken. På studieväg 1 är det ingen som har känt sig illa behandlad under studietiden på Campus Mölndal.. Det fanns dock endast en anmälan om upplevd kränkning som kom in till

skolledningen under perioden. Denna kränkning utreddes omedelbart och resulterade i omedelbara åtgärder. Enkäten följdes upp genom samtal på klassråd och elevråd men det visades sig svårt att hitta förklaringar till vad dessa upplevda kränkningar hade för bakgrund och förklaring. Likabehandlingsarbete bygger dock på det förebyggande arbetet. En upplevd kränkning är en upplevd kränkning för mycket. Därför kommer enheten fortsätta det kontinuerliga arbetet med värdegrund på lektioner och vid kursstarter.

Ett annat resultat av utvärderingen av likabehandlingsplanen är att Campus Mölndal kommer att arbeta med ett digitalt system för rapportering av kränkningar, Draft-IT. Bedömningen är att strukturen när det gäller anmälningar om kränkande behandling och/eller diskriminering på detta sätt såväl förbättras som förenklas.

.

Likabehandlingsplanen följs också upp tillsammans med personalen på APT.

3 Främjande arbete

Arbetet med att främja lika rättigheter och möjligheter riktar sig till alla på skolan och inkluderar både personal och elever. Med utgångspunkt i vuxenutbildningens värdegrund bidrar personal och elever till en god arbetsmiljö i våra verksamheter samt visar respekt för varje enskild individ och utgår från ett demokratiskt förhållningssätt.

Det är rektor som ansvarar för att personal och elever känner till planens innehåll och att det förankras i arbetet på skolan.

Både elever och personal ska känna till våra rutiner för att uppmärksamma och utreda ett fall.

Skolans insatser för att främja lika rättigheter och möjligheter:

Campus Mölndal är en mångkulturell verksamhet. Inom vuxenutbildning är utbildningen individanpassad och undervisningens innehåll kan variera i längd och innehåll. Det ingår i våra utbildningar kurser, bl.a. undervisning i svenska för invandrare och våra yrkesutbildningar, där diskussioner och reflekterande frågor ger möjlighet till att gestalta människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor.

Vid kursstart ska samtliga elever informeras om plan mot diskriminering och kränkande behandling. Eleverna ska då även informeras om våra rutiner för att uppmärksamma och utreda eventuella fall.

Frågor som likabehandling, mänskliga rättigheter och demokratisk värdegrund ingår som en naturlig och integrerad del i undervisningen.

4 Kartläggning

Kartläggningsmetod

Elevenkäter för elever på grundläggande Vux och SFI kurs B, C och D, studievägarna 2 och 3, samt samtliga elever vid studieväg 1.

Uppföljande samtal på klassråd och elevråd.

Hur har elever involverats i kartläggningen:

Elevenkäter för elever på grundläggande Vux och SFI kurs B, C och D, studievägarna 2 och 3, samt samtliga elever vid studieväg 1.

Uppföljande samtal på klassråd och elevråd.

Hur har personalen involverats i kartläggningen:

Personalen har deltagit i uppföljningen av likabehandlingsarbetet på APT och har delgivit resultatet på APT. Resultat av enkäten läggs också ut på personalsidorna Google Drive. Kartläggningen ligger till grund för arbetet med likabehandlingsmoment i undervisningen.

Resultat och analys av kartläggning:

SFI studieväg 1:

Ingen på studieväg 1 svarade vid enkättillfället att de hade blivit illa behandlade under tiden på Campus Mölndal. De upplevde med andra inte att de hade blivit illa behandlade av vare sig lärare, andra elever eller övrig personal. Det är dock värt att notera att endast 43 % av eleverna svarade på enkäten

SFI studieväg 2 & 3:

På studieväg 2 & 3 svarar 7 elever av 215 respondenter att de har upplevt sig illa behandlade. Ytterligare några vill inte svara. 196 respondenter svarar nej på frågan om de har blivit illa behandlade. Enkätsvaren ger ingen tydlig bild av vilken typ av kränkning det handlade om. I de flesta fall svarar eleverna att det hände vid något enstaka tillfälle.

För att få en bättre bild av vad de elever som upplever att de har blivit illa behandlade syftar på har också frågan tagits upp på klassråd och elevråd.

Slutsatser

Eftersom människors lika värde är en naturlig del av vuxenutbildningens och lärarnas värdegrund har naturligtvis likabehandling även ingått i undervisningen under 2022/2023. Detta har skett i samband med temaveckor och som inslag i den vanliga undervisningen. Väldigt få elever i verksamheten upplever att de har blivit illa behandlade under sin studietid på Campus Mölndal. Fortfarande finns det en svårighet att utröna hur mönstret ser ut för de elever som ändå upplever att de på något sätt har blivit illa behandlade under studietiden. Enkäterna följdes upp med samtal men eftersom det handlar om enstaka elever och deras identitet naturligtvis inte avslöjas i en enkät är det svårt att dra några generella slutsatser. Under 2023/2024 kommer fokussamtal att genomföras i lite mindre grupper. Dessutom bedöms rutinerna i likabehandlingsarbetet stärkas genom införandet av det digitala ärendehanteringssystem Draft it.

5 Förebyggande arbete

Åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling

- Mål: Alla elever ska känna till likabehandlingsplanen.
- Insats: Likabehandlingsarbetet fortsätter med olika aktiviteter och temaveckor under året
- Ansvarig: Rektor och lärare
- Datum: 2023/2024

Åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling

- Mål: Alla elever ska veta vart de ska vända sig om de känner sig kränkta eller illa behandlade.
- Insats: Fortsatt information kring likabehandlingsplanen i samband med kursstart,
- Ansvarig: Rektor och lärare
- Datum: 2023/2024

Åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling

- Mål: Inga elever ska känna sig kränkta eller illa behandlade
- Insats: Likabehandling ska vara ett stående inslag i undervisningen. Inslag som berör likabehandlingsarbetet ska fortsätta på SFI.
- Ansvarig: Lärarna
- Datum: 2023/2024

6 Rutiner för att uppmärksamma och utreda fall av kränkande behandling

Alla elever har rätt att inte bli utsatta för kränkande behandling. Det är huvudmannen som har det yttersta ansvaret för arbetet mot kränkningar i verksamheten. Huvudmannen ska därför ha system för hur en anmälan om trakasserier eller kränkande behandling ska göras så att den kommer såväl rektorn som huvudmannen till del.

Enligt 6 kap. 10 § skollagen är en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som kan krävas för att förhindra förekomsten av kränkande behandling i framtiden.

6 kap. 10 §

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).

Utifrån det ovannämnda ska anmälningar om kränkande därför behandlas enligt den här rutinen.

- Om en elev kontaktar någon av skolans personal med information om att eleven upplever sig utsatt för kränkningar av något slag ska den av personalen som tar emot informationen av eleven anmäla detta vidare till rektor.
- Anmälan sker i det digitala ärendesystemet Draft-it
- På samma sätt ska någon i skolans personal som uppmärksammar att en elev utsätts för kränkningar anmäla det till rektor.
- Rektor informerar omedelbart verksamhetschefen om händelsen.
- Rektor ska skyndsamt utreda situationen. Rektor identifierar vilken typ av kränkningar som förekommit och ställer kontrollfrågor utifrån det regelverk som finns. Rektor söker särskilt efter konkreta exempel på handlingar, ageranden eller beteenden och gör en analys och bedömning utifrån detta. Rektor ska under

utredningen av kränkande behandling samarbeta med personal som kan ha kännedom om situationen.

- När rektors utredning är klar ska samtal hållas med den eller de som utfört de kränkande handlingarna. Centralt för samtalet är att det ska vara helt klart för en elev eller anställd att skolan inte accepterar beteenden och ageranden som kan uppfattas som kränkande.
- Underlaget skickas till verksamhetschefen för en sammanfattande bedömning utifrån diskrimineringslagen på huvudmannens delegation. Verksamhetschefen sammanfattar ärendet för återrapport till utbildningsnämnden genom särskild blankett för ändamålet.
- Den elev som utsatts för kränkande behandling ska erbjudas det stöd och den hjälp som behövs för att eleven ska uppleva trygghet och studiero på skolan.
- Samtliga åtgärder som vidtas utifrån utredningen ska dokumenteras och följas upp.

Notera: Om den som utsätter eleven för kränkande behandling är en eller flera andra elever kan det vara aktuellt att vidta disciplinära åtgärder mot den eller de eleverna. Det ska också påminnas om att lärare eller rektor får och ska vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Det kan till exempel vara att bryta upp pågående kränkande behandling.

7 Aktuella bestämmelser och definitioner

Lagstiftningen om förbud mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling av barn och elever i skolan tar fasta på barns och elevers rätt till en trygg skolgång fri från alla former av kränkningar och missgynnanden. Då är det viktigt att personal och elever också känner till vad diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är:

Förbud mot diskriminering och trakasserier regleras i diskrimineringslagen, medan förbud mot kränkande behandling regleras i skollagen. Personal på skolan har anmälningsplikt och förbud mot att diskriminera och kränka elever finns.

De styrdokument som dokumentet utgår från är:

- Skollagen (2010:800) 6 kap 1–16 §§ samt 1 kap 4–5 §§ samt 8-9 §§
Diskrimineringslagen (2008:567) 1–4 kap
- Skolverkets allmänna råd om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

Definitioner

Direkt diskriminering:

innebär att en elev missgynnas genom att behandlas sämre än en annan elev behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om det har samband med elevens kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Exempel: En elev nekas att vara med i en tävling på grund av att han eller hon är tjej eller kille.

Indirekt diskriminering:

innebär att en elev missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning viss sexuell läggning eller viss ålder. Detta gäller dock inte om bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

Exempel: En lärare betonar ensidigt den ena eller andra redovisningsformen i undervisningen som innebär att elever med funktionsnedsättning inte får tillfälle att redovisa sina kunskaper fullt ut.

Bristande tillgänglighet:

Att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till de ekonomiska och praktiska förutsättningarna, varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt andra omständigheter av betydelse.

Exempel: Att en elev inte ges de hjälpmedel som den behöver eller att matsalen är belägen på en plats som förhindrar att samtliga elever ges tillgång till den.

Trakasserier:

Trakasserier innebär ett uppträdande/agerande som kränker en elevs värdighet och som har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Exempel: En elev yttrar sig nedlåtande om en annan elev kopplat till hans eller hennes religiösa rutiner.

Sexuella trakasserier:

Innebär ett uppträdande/agerande av sexuell natur som kränker en elevs värdighet.

Exempel: En elev yttrar sig nedlåtande om en annan elev kopplat till sexuella anspelningar.

Instruktioner att diskriminera:

En person i ledande ställning får inte ge order eller instruera om att någon elev ska diskrimineras.

Exempel: En lärare antyder vid överlämning av en kurs till en annan lärare att en elev som skulle behöva särskilt stöd inte bör ges särskilt stöd med hänvisning att eleven inte tagit emot stödet tidigare.

Diskrimineringsgrunder

- **Kön:** Kvinna eller man. Även transsexuella personer omfattas av diskrimineringsgrunden.
- **Könsöverskridande identitet eller uttryck:** någon identifierar sig som kvinna eller man eller ger uttryck för att tillhöra ett annat kön genom sin klädsel eller annat uttrycksmedel.

- **Etnisk tillhörighet:** tillhörighet till en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung eller hudfärg.
- **Religion/annan trosuppfattning:** livsstilsingripande tro på en högre ickevärldslig makt eller en gud, exempelvis islam eller kristendom (religion), buddism, eller avsaknad av tro på en sådan högre makt eller gud, ateism (annan trosuppfattning).
- **Funktionsnedsättning:** varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.
- **Sexuell läggning:** homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.
- **Ålder:** uppnådd levnadslängd.

Kränkande behandling

Avser ett uppträdande/agerande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med diskrimineringsgrunderna ovan. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.

Exempel: en grupp elever sprider nedsättande rykten, förlöjligar eller fryser ute andra elever. Kränkningar kan också ske genom e-postmeddelanden, SMS eller liknande. Det kan även vara att man blir retad för hur man ser ut, att man är blyg eller anses annorlunda.